

Project:

Risicomanagement bij klimaatverandering

Gerry Kouwenhoven

Lector Hogeschool Inholland

Emma Knol

Onderzoeker Wageningen Research

Agrariërs helpen om zich maximaal voor te bereiden op klimaatverandering, begint met het in kaart brengen van alle relevante factoren. Voor het project 'Risicomanagement bij klimaatverandering' leverde WR input in de vorm van data. Die staan inmiddels online. Een serious game geeft adviseurs, boeren en studenten meer inzicht, bijvoorbeeld in de gevolgen van een orkaan.

Al eeuwen hebben agrariërs te maken met klimatologische uitschieters. Ze zijn gewend om zich flexibel op te stellen en zoeken doorgaans oplossingen in hun directe omgeving. "Dreigt een gewas te verdrogen, dan halen ze water uit sloten. Maar dat is crisisdenken. Daar bescherm je je bedrijf niet meer mee als je vaker te maken krijgt met droogte, overstromingen, verzilting of late voorjaarsvorst. Althans, niet op de lange termijn", zegt Gerry Kouwenhoven (Hogeschool Inholland).

Van elkaar leren

"Als je alleen binnen het hbo samenwerkt, krijg je toch een bepaalde tunnelvisie. In de opzet van onderzoeken zie je terug dat het uitgangspunt een praktisch vraagstuk is. Gaat het meer om het ontwikkelen van nieuwe kennis, dan kijk je breder en dieper naar een vraagstuk. Door samen te werken, blijf je allebei in je kracht én leer je van elkaar."

Gerry Kouwenhoven

(Hogeschool Inholland)

"De regionale en sectorale verschillen zijn erg groot, en daar komen alle klimaateffecten nog bij. Het in kaart brengen van klimaatrisico's voor een bedrijf is dus altijd maatwerk", vervolgt Kouwenhoven. "De bodem is wel een belangrijk ijkpunt. Daarom wilden we bij dit project specifiek naar de open teelten kijken. De KoM-subsidie maakte het mogelijk om aan te kloppen bij WR, waar veel kennis zit."

Beschikbare data

De oogst bestond uit een enorm Excel-bestand met grondsoorten, klimaateffecten en maatregelen, met bijbehorende factsheets. "Gerry heeft de door ons geleverde data vervolgens in een mooi jasje gegoten en online beschikbaar gesteld. Daardoor is kennis beter vindbaar, gemakkelijker te gebruiken in de praktijk, en dus waardevoller", aldus Emma Knol (WR). Kouwenhoven: "Het is belangrijk om alle beschikbare kennis toepasbaar te maken voor ondernemers. Dan gaan niet alleen de koplopers die kennis gebruiken maar ook het peloton. Nu staat er een tool die ontzorgt zonder dat waardevolle kennis verloren gaat."

Serious game

Een resultaat van de samenwerking is de serious game RisicoRijk. Emma Knol: "Bij de eindpresentatie was ik een van de spelers: een ondernemer die investeert en dus keuzes maakt. Het spel draait ook om vertrouwen opbouwen en samenwerken. De vraag is wat er gebeurt bij weersextremen zoals een hittegolf of overstroming. In ons geval kwam er een orkaan voorbij. Mijn team kon de schade gelukkig betalen, maar anderen gingen eraan onderdoor. Naderhand is de game gefinetuned, en nu kunnen ondernemers en studenten ermee experimenteren. Ook op die manier vloeit kennis terug naar het onderwijs."

Emma Knol

(Wageningen Research)

Tot zo'n twee jaar geleden zag Kouwenhoven bij ondernemers weinig bewustzijn rondom klimaatverandering. "Bedrijfsadviseurs staan er meer voor open en spelen dus een belangrijke rol. Zij komen bij ondernemers op het erf en kunnen het verhaal overbrengen." Omdat de agrarische hogescholen – waaronder Hogeschool Inholland – de bedrijfsadviseurs van de toekomst opleiden, zijn er stages, afstudeer- en praktijkopdrachten aan het project gekoppeld. Dat heeft nu al een effect. "Onze studenten merken dat agrariërs hun verhaal over klimaatverandering niet langer aanhoren, maar vragen beginnen te stellen, zoals 'wat moet ik doen?' Dat is een mooie ontwikkeling."